

Beleidsplan
Hotel Maria Kapel
2019-2022

INHOUD

Organisatie	3
Over HMK	3
Missie en artistieke uitgangspunten	3
Statutaire doelstellingen	3
Positionering	3
Directie en medewerkers	4
Bestuur	4
Omgeving en faciliteiten	5
Inhoudelijk programma	6
Tentoonstellingen en residencies	6
Cinema	6
Communicatie	7
Kernwaarden	7
Doelgroepen	7
Financieel beleid	8
Algemeen	8
Fair Practice Code	8
Kunstenaarshonoraria	9

ORGANISATIE

Over HMK

Hotel Maria Kapel (HMK) is een artist-in-residence, tentoonstellingsruimte en cinema voor hedendaagse beeldende kunst in het stadscentrum van Hoorn; een historische stad 40 kilometer ten noorden van Amsterdam. HMK is een stichting met als doel beginnende en meer gevestigde kunstenaars uit binnen- en buitenland te ondersteunen in de productie van nieuw werk en het bevorderen van uitwisselingen tussen nationale en internationale kunstenaars, culturele instellingen en het publiek. De studio/expositieruimte van HMK is een vroeg zestiende-eeuwse kapel, omringd door een semi-private binnentuin. Deze prachtige, rustige en ruime werkomgeving biedt de artists-in-residence een unieke ruimte voor reflectie, experiment en productie. HMK plaatst de kunstenaar in het middelpunt van haar activiteiten en stimuleert het nemen van risico dat zij ziet als een belangrijk onderdeel van artistieke ontwikkeling. Het publieke programma van tentoonstellingen, screenings, lezingen, workshops en publicaties richt zich op het uitdagen van de perceptie van wat hedendaagse kunst is en brengt het publiek dichterbij de praktijk waarop het gebaseerd is.

Missie en artistieke uitgangspunten

HMK is vanaf haar oprichting in 2003 een plek voor de productie van nieuw werk. De kunstenaar staat bij deze kerntaak centraal. HMK ziet het als haar taak door middel van het residencyprogramma een groter begrip van wat het hedendaags kunstenaarschap behelst te bewerkstelligen. Om deze reden geeft HMK het publiek toegang tot het atelier en de productiefase en kunnen bezoekers met kunstenaars in gesprek. Daarnaast wordt sinds begin 2017 het productieproces en inhoud van het onderzoek van de kunstenaars verder ontsloten door middel van Studio Notes. HMK Studio Notes zijn kleine publicaties (A5, 16 pagina's) met een interview met de kunstenaar(s), afbeeldingen van het productieproces en van het resultaat in de Mariakapel. Studio Notes zijn gratis online en op locatie tegen een vrijwillige donatie beschikbaar. Verder vindt HMK het belangrijk om door middel van haar programma actuele thema's te behandelen en steeds weer opnieuw haar eigen positie te bevragen.

Statutaire doelstellingen

De stichting heeft als doel: de ontwikkelingen in de hedendaagse beeldende kunst alsmede het productieproces voor een zo breed mogelijk publiek inzichtelijk te maken, en het verrichten van al wat hiermee verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn. Tot dit doel behoort niet het doen van uitkeringen aan de oprichter of aan hen die deel uitmaken van organen van de stichting.

De stichting tracht haar doel te bereiken door:

- a) Het organiseren van een breed cultureel programma dat bestaat uit exposities, workshops, lezingen en alle andere mogelijke vormen van ontsluiting van artistieke activiteiten aan een zo breed mogelijk publiek
- b) Het uitnodigen van beginnende en gevestigde kunstenaars uit binnen- en buitenland en deze te ondersteunen in de ontwikkeling en productie van nieuw werk dat aansluitend aan de werkperiode wordt gepresenteerd
- c) Het bevorderen van uitwisselingen tussen nationale en internationale kunstenaars, culturele instellingen en het publiek
- d) Het produceren en verspreiden van publicaties, alsmede het in stand houden en uitbreiden van een bibliotheek die vrij toegankelijk is voor alle bezoekers van HMK

Positionering

HMK is een belangrijke schakel in het netwerk van beeldende kunstinstellingen in West-Friesland, Nederland en het internationale culturele landschap. Dit laatste wordt aangetoond

door de grote belangstelling voor onze Open Call waarbij kunstenaars een voorstel kunnen doen voor een residency en waarbij al enkele jaren meer dan 200 inzendingen per oproep binnen komen. Daarbij is HMK een van 28 zogenoemde 'presentatie-instellingen' in Nederland die ondersteund wordt door het Mondriaan Fonds. Het Mondriaan Fonds stelde in een positieve beschikking voor het jaarprogramma dat het 'enthousiast [is] over het internationale netwerk dat HMK in de afgelopen jaren uitgebouwd heeft. De manier waarop de instelling de betrokken kunstenaars de mogelijkheid biedt artistiek onderzoek in te zetten bij de productie van nieuw werk is positief. HMK weet zich in het veld te onderscheiden doordat de combinatie van residency en tentoonstellingsplek uitstekend functioneert. Daarnaast zorgen de aantrekkelijke en toegankelijke presentaties voor een goede publieksbemiddeling. Tot slot vervult het programma volgens de commissie binnen de regio West-Friesland een belangrijke rol.'

Onder het artistieke leiderschap van Irene de Craen is het profiel van HMK de afgelopen beleidsperiode sterk aangescherpt. Er is meer samenhang tussen de verschillende residencies en projecten, en het programma haakt meer dan voorheen aan op de actualiteit. Tevens heeft een duidelijkere functiescheiding bijgedragen aan de ontwikkeling van de organisatie en is er grote verbetering gemaakt in de communicatie en het bereik.

Ten slotte wil HMK naast een plek van productie van beeldende kunst ook een plek voor de productie van discours zijn. HMK is ervan overtuigd dat het feit, dat zij relatief klein is en gelegen in de periferie van de Nederlandse kunstwereld, een kracht is. Of zoals schrijver en activiste bell hooks dat zegt is 'marginality [...] a central location for the production of a counter hegemonic discourse. [...] It offers the possibility of radical perspectives from which to see and create, to imagine alternatives, new worlds.' Dit discours wordt bij HMK ingegeven door de praktijk van kunstenaars dat ook in de toekomst centraal zal blijven staan bij HMK.

Directie en medewerkers

HMK wordt gerund door een directie die bestaat uit een artistiek directeur en een zakelijk directeur (ieder 0,6 fte). De artistiek directeur is verantwoordelijk voor de inhoud van het programma, het verrichten van onderzoek, het schrijven van teksten, aangaan van samenwerkingsverbanden en overziet de promotionele activiteiten, de zakelijk directeur is verantwoordelijk voor de fondsenwerving, beheert de financiën en 'runt' het cinemaprogramma.

De directie wordt gesteund door een productieassistent (0,4 fte) die verantwoordelijk is voor de begeleiding van de kunstenaars, de productie van tentoonstellingen en het onderhoud van het pand, de winkel en de bibliotheek. Begin 2018 is een coördinator PR en communicatie (0,2 fte) aangesteld die de communicatiemiddelen verzorgt, contacten met de pers onderhoudt en informatie op locatie verzorgt. Daarnaast doet HMK projectmatig beroep op een technische assistent, een vormgever en vrijwilligers uit Hoorn en omgeving die helpen bij de promotie van HMK, op- en afbouw, suppoosten en inspringen waar nodig.

Bestuur

HMK organiseert zich volgens het bestuur + directiemodel zoals dat wordt genoemd in de Code for Cultural Governance. Het bestuur is gekozen op basis van hun werkterrein en expertise. Voor de selectie van nieuwe bestuursleden is een bestuursprofiel en –matrix opgesteld dat zorg draagt voor de juiste balans in competenties. Bestuur en directie streven naar zes vergaderingen per jaar en werken sinds het najaar 2011 met de Code for Cultural Governance. De huidige leden van het bestuur en hun functie staan vermeld op de website van HMK.

Voor de komende beleidsperiode committeert het bestuur zich aan een onderzoek naar de wijze waarop de Code Culturele Diversiteit geïmplementeerd kan worden op een manier die

past bij de grootte en activiteiten van HMK.

Omgeving en faciliteiten

HMK is in vele opzichten uniek, niet alleen in Nederland maar ook internationaal. De vroeg zestiende-eeuwse kapel met een vloeroppervlak van 153 m² en een hoogte van 9 meter is onvergelijkbaar met iedere andere studio- en presentatieruimte van hedendaagse beeldende kunst. Verder vormt Hoorn door zijn rijke geschiedenis van onder andere de VOC en WIC een aanknopingspunt voor allerlei onderzoek. Daarbij komt dat Hoorn dankzij zijn relatieve afzondering een ideale omgeving die concentratie, ontwikkeling en experiment bevorderen. De nabijheid van Amsterdam, op slechts 30 minuten reistijd, vormt een verdere inspiratiebron en mogelijkheid voor buitenlandse kunstenaars om kennis te maken met de Nederlandse kunstwereld. HMK beschikt daarmee dus over het beste van twee werelden. Verder is HMK een unieke en rijke plek voor kunstenaars door de faciliteiten waarover het beschikt, waaronder een complete cinema met 60 stoelen waar vrij gebruik van kan worden gemaakt door de residenten en een stiltetuin die gebruikt kan worden.

Sinds eind 2017 is het gastenverblijf voor kunstenaars gelegen in atelierpand het Buisangebouw. Hiermee is het gastenverblijf terug op de Weeshuistuin dat de kunstenaars privacy en rust biedt. Bovendien is er door de aanwezigheid van lokale kunstenaars in het atelierpand meer mogelijkheid tot contact en samenwerking.

INHOUDELIJK PROGRAMMA

Tentoonstellingen en residencies

Voor de beleidsperiode 2019-2022 blijft de focus van HMK het faciliteren van artist-in-residencies waar kunstenaars onderzoek doen en nieuw werk produceren dat wordt gepresenteerd in de Mariakapel. De fysieke en inhoudelijke context van het gebouw, de stad Hoorn en de omgeving West-Friesland dienen hier veelal, maar niet noodzakelijk, als inspiratiebron en uitgangspunt.

De artistiek leider is verantwoordelijk voor de invulling van het programma en de selectie van kunstenaars. Eventueel kan deze selectie tot stand komen door een Open Call. Sinds 2015 wordt bij de selectie uit de Open Call een commissie samengesteld die de artistiek directeur bij het selectieproces adviseert.

Vanaf 2019 vinden er bij HMK jaarlijks vier residencies met een aansluitende tentoonstelling plaats. Residencies duren tussen een en twee maanden, met een aansluitende tentoonstelling van vijf a zes weken. Voorafgaand en tijdens de residency worden de kunstenaars begeleid en geassisteerd bij onder andere het verrichten van het onderzoek, het leggen van contacten, het zoeken naar materialen en de productie van het werk. Per project wordt gekeken naar mogelijke aansluiting met andere lokale en nationale partners, en randprogrammering ten behoeve van de verdere ontsluiting van het onderzoek en het productieproces.

Cinema

De HMK Cinema is voornamelijk gericht op lokaal publiek. Eens in de twee weken vindt er een filmavond plaats met een arthouse film. De filmavond heeft de belangrijke taak de lokale inbedding te verbeteren en zorgt daarbij voor een bescheiden inkomen. Bezoekers van de filmavonden krijgen bovendien een rondleiding door de tentoonstelling en waar mogelijk wordt aansluiting gevonden tussen de films en het programma van HMK.

Op projectbasis wordt de cinema verder ingezet als aanvulling op het artistieke programma. Zo is waar mogelijk tijdens de opbouw van tentoonstellingen en onderzoeksfase van de residencies video's van bestaand werk van de kunstenaar(s) of ander voor het project relevant materiaal te zien. Daarnaast worden er incidenteel gecureerde videoprogramma's vertoond.

COMMUNICATIE

Kernwaarden

De vijf kernwaarden van HMK die in alle uitingen terugkeren zijn:

- **Uniek:** HMK maakt inhoudelijk gebruik van haar unieke context op zowel lokaal, nationaal en internationaal niveau. De zestiende-eeuwse kapel, tuin en cinema maken van HMK ook fysiek een unieke locatie in het internationale kunstenveld.
- **Relevant:** HMK richt zich op het behandelen van relevante sociaal-politieke vraagstukken en ziet daarin een belangrijke rol weggelegd voor de kunstenaar
- **Productie en proces:** HMK is een plek waar artistiek onderzoek wordt verricht, nieuw werk wordt ontwikkeld en geproduceerd en waar het publiek toegang krijgt tot het productieproces.
- **Experimenterend:** HMK hecht belang aan het experiment en stimuleert het nemen van risico dat zij ziet als een belangrijk onderdeel van artistieke ontwikkeling.
- **Internationaal:** bij HMK komen kunstenaars van over de hele wereld en verbindt zo de lokale context en nationale discours met het internationale kunstenveld.

Doelgroepen

HMK richt haar activiteiten op diverse doelgroepen. HMK definieert haar doelgroepen als volgt:

- **Nationaal vakpubliek:** Deze groep bestaat uit kunstenaars, kunstprofessionals, -kenners en -liefhebbers. Ze zijn betrokken, goed geïnformeerd en blijven op de hoogte van de ontwikkelingen van HMK. Deze doelgroep groeit nog altijd omdat steeds meer mensen weten dat HMK een signalerende functie heeft en een plek is waar unieke projecten van nationale en internationale kunstenaars plaatsvinden.
- **Lokaal en regionaal publiek:** In afgelopen jaren is veel geïnvesteerd in het bereiken van lokaal en regionaal publiek. Door middel van buurtbrieven, narrowcasting, samenwerkingsverbanden, deelname aan lokale evenementen en het tweewekelijks filmprogramma in de cinema wordt het lokale publiek bekend gemaakt met HMK en op een laagdrempelige manier actief betrokken bij het programma.
- **Internationaal:** De groep belangstellenden uit het buitenland volgt HMK voornamelijk op afstand door middel van het internet (nieuwsbrieven, website, Facebook en Instagram). Doordat HMK sinds haar oprichting in 2003 veel met buitenlandse kunstenaars heeft gewerkt, is er een groot netwerk opgebouwd dat goed bekend is met het programma. Daarnaast organiseert HMK uitwisselingen met soortgelijke instellingen in andere delen van de wereld. Tevens wordt deze doelgroep bereikt door middel van de jaarlijkse Open Call. Door een toename in het aantal aanvragen (ruim 200) wordt deze groep steeds groter.
- **Toerisme:** Een laatste groep wordt bepaald door toeristen die Hoorn bezoeken. Mede door de citymarketing door de gemeente Hoorn en het samenwerkingsverband Cultuur Hoorn groeit deze groep gestaag. In toenemende mate krijgt HMK bezoek van deze doelgroep, ze bezoeken onze tentoonstellingen en willen de Mariakapel van binnen zien. Door actieve publieksbegeleiding wordt deze groep mensen –die vaak niet erg bekend is met hedendaagse beeldende kunst- enthousiast gemaakt over HMK en haar programma.

FINANCIËEL BELEID

Algemeen

Hotel Maria Kapel werd voor 2015-2018 middels een structurele subsidie ondersteund door de Gemeente Hoorn en doet opnieuw een aanvraag voor de periode 2019-2022. HMK is een van de 28 presentatie-instellingen erkend door het Mondriaan Fonds en wordt middels een meerjarenbijdrage gesteund voor de periode 2018-2019. In de afgelopen jaren werden er ook verschillende projectsubsidies verstrekt door onder andere het Prins Bernhard Cultuurfonds, Stichting Niemeijer Fonds, Pauw Hof Fonds, Bank GiroLoterij Fonds en Stichting Stokroos. Daarnaast ontvangt HMK ook indirecte steun via fondsen die worden aangevraagd door residenten, voorbeelden hiervan zijn Stroom Den Haag, Prins Claus Fonds, Arts Council Ireland en Creative New Zealand.

De laatste jaren zijn meer en meer fondsen overvraagd waardoor het merendeel van de aanvragen niet gehonoreerd kan worden. En fondsen zoals het Prins Bernhard Cultuurfonds Noord-Holland hebben HMK weliswaar in het verleden gesteund maar kennen incidenteel toe omdat er anders sprake zou zijn van structurele ondersteuning.

Om de verminderde inkomsten uit fondsen en fondsen die wegvallen te kunnen ‘tackelen’ wil HMK de komende jaren, behalve het vergaren van eigen inkomsten uit verkoop en verhuur, inzetten op:

- *Teruggaan naar 4 tentoonstellingen:* er hoeven dan minder fondsen aangeschreven te worden en er kan een duidelijke focus worden gelegd en gericht worden aangevraagd
- *Het vinden van een extra structurele partner:* behalve ondersteuning door het Mondriaan Fonds en de Gemeente Hoorn wil HMK op zoek gaan naar een derde structurele partner. HMK is in gesprek met het Bank Giro Loterij Fonds voor een bijdrage aan het programma in 2019.
- *Het aangaan van internationale samenwerkingen:* in het kader van ‘Undercurrents’ wil HMK meer kunstenaars uit niet-Westerse landen naar Hoorn krijgen middels internationale samenwerkingen. Residencies in samenwerking met andere partners geven mogelijkheden tot andere/alternatieve bronnen van financiering van projecten

Sponsoring

HMK wil de komende jaren inzetten op de uitbouw van een netwerk door samenwerkingen aan te gaan en uit te wisselen met vooral lokale ondernemers wat de inbedding van de organisatie moet versterken. In de begroting is opgenomen dat de inkomsten uit sponsoring er ieder jaar met gemiddeld 10% op vooruit gaan.

ANBI

Begin 2016 heeft HMK de status van Culturele Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI) verkregen. Dit maakt het voor potentiële donateurs belastingtechnisch interessant om HMK middels een gift te ondersteunen. In de begroting is opgenomen dat ook deze inkomstenbron in combinatie met ‘Vrienden van HMK’ er ieder jaar met circa 10% op vooruit gaat.

Inkomsten uit verkoop en verhuur

Eigen inkomsten zijn afkomstig van de verhuur van kantoorruimte, verhuur van de ruimte ten behoeve van evenementen, inkomsten uit drank van openingen en evenementen, inkomsten uit de HMK-shop (fysiek als online) en kleine donaties in contanten. In de begroting gaan deze inkomsten er ieder jaar met circa 5% op vooruit. Deze stijging is eerder bescheiden omdat de evenementen een extra druk op de organisatie legt en dit niet altijd werkbaar is.

Kaartverkoop Cinema HMK

Om haar binding met de lokale gemeenschap te versterken, heeft HMK een (kunst)film- en documentaire programma opgezet in 2017. Bezoekers aan dit programma stromen door naar onze tentoonstellingen wat dan weer een gunstig effect geeft op het totale aantal bezoekers.

De komende jaren verwacht HMK ieder jaar circa 10% meer inkomsten uit kaartverkoop te genereren.

Uitgaven

Als laatste ziet HMK het als haar verantwoordelijkheid om op een zorgvuldige manier om te gaan met publieke middelen.

Fair Practice Code

De Fair Practice Code wil een door een brede vertegenwoordiging van culturele en creatieve professionals overeengekomen normatief kader zijn voor duurzaam, eerlijk en transparant ondernemen en werken in kunst, cultuur en creatieve industrie. Het biedt een handreiking voor verantwoord marktgedrag en een uitnodiging tot kritische reflectie. Met de Fair Practice Code kunnen kunstenaars en creatieven samen met hun opdrachtgevers afspraken vastleggen. De Fair Practice Code verwijst naar de Governance Code Cultuur en Code Culturele Diversiteit en vormt daarop een aanvulling. Het doel is een gezonde sector, en een toekomstbestendige arbeidsmarkt en beroepspraktijk.

Hotel Maria Kapel onderschrijft de Fair Practice Code. Met het onderschrijven ervan, wil HMK de volgende kernwaarden uitdragen en waarmaken:

- Solidariteit: tegenover werk staat een eerlijke vergoeding
- Transparantie: gegevens over bedrijfsvoering worden waar mogelijk gedeeld en publiek toegankelijk gemaakt
- Duurzaamheid: er wordt geproduceerd met het oog op de kwaliteit en de lange termijn
- Diversiteit: HMK draagt zorg voor het implementeren van de Code Culturele Diversiteit, door deze in de eigen organisatie en het veld uit te voeren en elkaar erop aan te spreken.
- Vertrouwen: HMK gaat op zorgvuldige wijze om met representatie en vermelding, door toe te zien op eigenaarschap, bronvermelding en rechtenafdracht.

Kunstenaarshonoraria

HMK onderschrijft de honorarium richtlijn voor kunstenaars ontwikkeld door BKNL en heeft begin 2017 het convenant ondertekend. HMK heeft de regeling sindsdien tweemaal toegepast voor 50%, helaas kunnen we de richtlijn niet structureel toepassen vanwege de hoogte van het honorarium en de te lage bijdrage van het Mondriaan Fonds. Zolang de voorwaarden onveranderd blijven zal HMK zelf een vast honorarium, gelijk voor alle kunstenaars vastleggen. HMK hanteert hiermee het 'pas toe of leg uit-principe' van de richtlijn. Het honorarium staat vanzelfsprekend los van andere productie-gerelateerde uitgaven en wordt ruim van tevoren aan de resident(en)/kunstenaar(s) gecommuniceerd.